

اهمیت حضور بانک های خارجی در مناطق آزاد

فعالیت بانکداری بین المللی پتانسیل این را دارند تا درجه رقابت را در نظام بانکی داخلی بهبود ببخشند؛ بروز رسانی مهارت ها کمک می کند کارایی تخصیص منابع را ارتقاء دهند. در این میان، ریسک های موجود هم قابل تسهیم شدن و متنوع تر شدن هستند. بانکداری بین المللی در مناطق آزاد که اصطلاحاً از قوانین تجارت آزاد تبعیت می کنند، می تواند به تنظیم سیاست ها و مقررات مالی و همچنین روش های نظارتی داخلی کمک کرده و تمرکز سیاسی میان نهادهای مالی داخلی و دولت را کمتر نماید. در مجموع، سرمایه بیشتر، افزایش کارایی، تخصیص سریع به توسعه اقتصادی و ثبات بیشتر مالی می انجامد.

فعالیت های بانکداری بین المللی از دو کانال بر تسریع رشد اقتصادی، رفاه بیشتر و تحکیم ثبات، اثر می گذارد؛ اول اینکه، از طریق تامین سرمایه و تکنولوژی های جدید مورد نیاز، منجر به شکل گیری نظام های بانکی رقابتی تر می گردد. همچنین از طریق امکان کاهش ریسک و تنوع بخشی، باعث هموار سازی و کاهش تاثیر منفی شوک های داخلی می شود. تحقیقات نشان داده است، که ورود بانک های خارجی از طریق سرمایه گذاری سبز (جدید) اثرات مثبت قوی تري برافزایش رقابت در مقایسه با سرمایه گذاری از طریق ادغام و تملک دارد. به دلیل یکپارچگی بیشتر با بانک مادر، بانک های خارجی ورودی از طریق سرمایه گذاری سبز، در زمان های بروز رکود، کمک بیشتری به اقتصاد می کنند.

بانک های خارجی از حیث تجارت، می توانند نقش مهمی ایفا نمایند. آنها می توانند دسترسی به منابع خارجی را برای بنگاه های صادراتی فراهم نموده و به غلبه بر عدم تقارن اطلاعات کمک نمایند. بررسی ها نشان داده است، که در اقتصادهایی که بانک های خارجی حضور دارند؛ بنگاه ها تمایل بیشتری به افزایش صادرات دارند. به ویژه، زمانی که بانک مادر در کشور مبدأ وارداتی کالاها یا خدمات صادراتی، واقع شده باشد. در اقتصادهای پیشرفته که بازارهای مالی از توسعه بیشتری برخوردارند و دسترسی به اطلاعات به سرعت قابل انجام است، وجود بانک های خارجی، نقش زیادی ندارند؛ در حالی که در اقتصادهای در حال توسعه، نقش و میزان اثرگذاری این بانک ها، بیشتر است.

دلایلی برای نحوه اثرگذاری حضور بانک های خارجی بر عملکرد بنگاه های صادراتی عنوان می شود: اولین دلیل افزایش امکان دسترسی به منابع مالی خارجی به ویژه برای بنگاه هایی است که به فکر صادرات هستند و نیاز بیشتری به تامین مالی از طریق سیستم بانکی دارند. بانک های خارجی همچنین می توانند، مستقیماً منابع خود را از طریق بانک های مادر یا بازارهای بین المللی به کشور صادراتی و یا در قالب افزایش منابع محلی، منتقل کنند. همچنین آنها می توانند به شیوه غیر مستقیم از طریق افزایش کیفیت و کاهش هزینه واسطه مالی، اثرگذار باشند.

دومین دلیل این است که، بانک های خارجی می توانند متناسب با نیاز صادرکننده، محصول مالی موردنظر را از جمله اعتبار اسنادی برای غلبه بر ریسک اعتباری و مشتقات مربوط به هجینگ (hedging) ریسک ارزش پول را برایش تامین کنند. بانک های خارجی مستقر در کشورهای صادرکننده از طریق توان تخصصی بانک های مادر، مزیت های بیشتری را از حیث ارائه محصولات تخصصی به ویژه در مقایسه با بانک های داخلی، فراهم می نمایند.

سومین دلیل: توانایی بیشتر بانک های خارجی در زمینه فائق آمدن بر ریسک های اطلاعاتی و قراردادی مرتبط با تجارت است. چنانچه بانکی دارای یک شعبه در کشور صادرکننده باشد می تواند؛ جریان اطلاعات مربوط به ریسک های واردکننده و هم صادرکننده را در مبادلات به خصوص، زمانی که بانک مادر در کشور واردکننده کالای صادراتی قرارداد را تسهیل نماید. این امر عدم تقارن، اطلاعات و در نتیجه ریسک های مالی را کاهش می دهد. اهمیت حضور بانک های خارجی و پیامدهای مثبت آنها بر بهبود تامین مالی بنگاه ها و

تقویت کارایی تخصیص منابع موجب شده تا علی رغم اثرات منفی بروز بحران مالی جهان اقتصادی در حال توسعه و بازارهای نوظهور از مزیت بانک‌های خارجی در جهت اهداف توسعه اقتصادی به طور مطلوبی استفاده کنند.

مریم حلاج اعتمادی - پژوهشگر اقتصادی مالی مرکز مطالعات استراتژیک چابهار تایمز

